

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 5. december 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Frank Mathiesen
Sagsnr.: 2011-731-0005
Dok.: 283575

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 5 vedrørende forslag til lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (L 10), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. november 2011. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Morten Bødskov

/

Carsten Kristian Vollmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 5 vedrørende forslag til lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (L 10) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der indfører mulighed for GPS-overvågning, elektronisk fodlænke i grovere sager om stalking, forfølgelse og fredskrænkelser. Ændringsforslaget skal tage højde for de problemstillinger Datatilsynet rejser i sit høringssvar.”

Svar:

1. Datatilsynet har i sit høringssvar bl.a. forholdt sig til Strafferetsplejeudvalgets overvejelser om elektronisk kontrol (GPS-overvågning) med opholdsforbud.

Datatilsynet har noteret sig, at Strafferetsplejeudvalget ikke kan anbefale elektronisk kontrol af tilhold, opholdsforbud og bortvisning bl.a. under henvisning til, at elektronisk kontrol må anses for et betydeligt indgreb i den personlige frihed, som har karakter af individuel personovervågning.

Datatilsynet tilslutter sig denne vurdering.

Datatilsynet finder herved, at den behandling af personoplysninger, der i givet fald ville ske som led i en ordning med elektronisk kontrol, vil rejse væsentlige spørgsmål i forhold til grundlæggende databeskyttelsesretlige principper om proportionalitet og nødvendighed, jf. persondatalovens § 5.

Datatilsynet bemærker i tilknytning hertil, at en sådan kontrolordning vil medføre en omfattende indsamling af data om den overvågede persons færden, som der kun i visse tilfælde ville være brug for. Datatilsynet bemærker samtidig, at der – som påpeget af Strafferetsplejeudvalget – må lægges betydelig vægt på, at effektiviteten af en sådan ordning må antages at være ringe, og at det derfor må anses som tvivlsomt, om det tilsigtede formål vil kunne opfyldes ved hjælp af elektronisk kontrol.

2. Som nærmere omtalt i pkt. 3.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger indeholder lovforslaget ikke regler om en ordning med elektronisk kontrol.

Som tilkendegivet i lovforslaget vil Justitsministeriet imidlertid løbende følge udviklingen, herunder de kommende erfaringer i Norge og Sverige, med henblik på, at spørgsmålet kan tages op til fornyet overvejelse, hvis der viser sig anledning til det.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet det ikke muligt at yde den ønskede lovtekniske bistand. Justitsministeriet finder således ikke, at det er muligt at udarbejde regler om en ordning for elektronisk kontrol (GPS-overvågning), som – baseret på de aktuelle tekniske muligheder – på tilstrækkelig vis tager hensyn til de synspunkter om respekt for grundlæggende persondataretlige principper om proportionalitet og nødvendighed, som Datatilsynet har peget på.

3. Der kan i øvrigt henvises til Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1526/2011 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, side 157-187, for en nærmere redegørelse for de spørgsmål, der rejser sig i tilknytning til overvejelser om elektronisk kontrol (GPS-overvågning).

Det fremgår af betænkningen, at Strafferetsplejeudvalget ikke kan anbefale, at der indføres en ordning med elektronisk kontrol af opholdsforbud mv., fordi en sådan ordning vil være forbundet med en række problemer af principiel, praktisk og teknisk karakter.

Strafferetsplejeudvalget peger i den forbindelse på, at der endnu ikke findes erfaringer fra praktisk anvendelse af elektronisk kontrol af tilhold. Udvalget anfører i tilknytning hertil om andre landes ordninger med elektronisk kontrol, at man er længst fremme i Spanien, hvor der anvendes elektronisk kontrol med hensyn til en form for varetægtssurrogat (men ikke som led i en tilholdsordning). I Norge står man over for at skulle gennemføre en forsøgsordning, hvor domstolene i forbindelse med et tilhold mv., der idømmes ved siden af anden straf, kan påbyde elektronisk kontrol. I Sverige har man vedtaget en lov om elektronisk kontrol af tilhold mv., der trådte i kraft den 1. oktober 2011.

Udvalget peger endvidere på, at der er tekniske problemer med det kendte udstyr til elektronisk kontrol, idet der ikke overalt vil være fuld dækning. Hertil kommer, at der ikke i dag findes udstyr, som det er fysisk umuligt at tage af eller ødelægge. Endvidere er udstyrets funktion helt afhængig af den kontrolleredes medvirken. Udstyret skal bæres efter forskrifterne, og det skal oplades dagligt. Det betyder, at den kontrollerede skal have adgang til opladning, og den kontrollerede skal være indstillet på og huske at foretage den daglige opladning.

Udvalget bemærker videre, at udstyret vil kunne misbruges til chikane ved, at den kontrollerede bevæger sig frem og tilbage over grænsen til det kontrollerede område. Dette vil udløse "falske" alarmer og underretning af forurettede, hvilket i sig selv vil indebære en belastning for den forurette-

de. Udstyret forhindrer ikke krænkelse, og falske alarmer vil i sig selv have negative konsekvenser i form af utryghed og unødigt ressourceforbrug.

Efter udvalgets opfattelse vil elektronisk kontrol være forbundet med ikke ubetydelige udgifter til teknisk udstyr og systemudvikling, ligesom gennemførelse af kontrollen og reaktion over for overtrædelser og svigt kan kræve betydelig brug af politimæssige ressourcer.

Udvalget finder herudover, at elektronisk kontrol må anses for et betydeligt indgreb i den personlige frihed, som har karakter af individuel personovervågning. Udvalget anfører, at elektronisk kontrol som følge af sin karakter af et betydeligt og ressourcekrævende indgreb kun bør komme på tale i grovere tilfælde, det vil sige over for personer, der allerede har vist en betydelig vilje til at forulempe den forurettede.

Udvalget henviser til, at elektronisk kontrol kun vil være effektivt, hvis den kontrollerede er indstillet på at lade sig kontrollere. Motivationen til at lade sig kontrollere – dvs. overholde kravet om at bære og oplade udstyret mv. – må efter udvalgets opfattelse bygge på udsigten til en sanktion, navnlig i form af frihedsberøvelse. Denne motivation må i sagens natur antages at være ringest med hensyn til de personer, der står for de grovere tilfælde. En ordning med påbud om elektronisk kontrol kan efter udvalgets opfattelse ikke forventes at skabe en tilstrækkelig motivation til, at den kontrollerede vil medvirke til kontrollen. Det skyldes, at der efter udvalgets opfattelse ikke vil være grundlag for varetægtsfængsling eller i øvrigt ubetinget frihedsstraf, hvis der alene sker en overtrædelse af et påbud om elektronisk kontrol.

Sammenfattende bemærker Strafferetsplejeudvalget, at der må forventes problemer med at få den kontrollerede til at medvirke, og effektiviteten må derfor antages at kunne blive ringe. Det må endvidere forudses, at gennemførelse af et sådant mærkbart indgreb vil medføre et betydeligt ressourceforbrug samtidig med, at det kun vil føre til små resultater. Man vil herunder efter udvalgets opfattelse kunne komme i situationer, hvor man på den ene side må konstatere, at man ikke kan få den kontrollerede til at bære og vedligeholde udstyret, og på den anden side ikke har mulighed for at håndhæve påbuddet om elektronisk kontrol effektivt.

Efter kommissoriet har Strafferetsplejeudvalget skulle udarbejde et udkast til regler om elektronisk kontrol, uanset at udvalget ikke har kunnet anbefale en sådan ordning indført. Udvalgets udkast til overordnede regler herom fremgår af betænkningen side 226-232.